

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenšči ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrstopenjske petite vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. O pravnih, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Kdo zavija in pači.

Glasilo naših ljubljanskih nasprotnikov, „Laibacher Tagblatt“ ima v sredo večer še jeden res spisan in ne iz tiska izstrižen ali ukraden članek, v katerem se nadalje ljuto srdi na nas, češ, da smo v „Slovenskem Narodu“ zadnji izrek ministra Taaffeja na pačno in strankarsko citirali, in da smo iz ministra Taaffejevih besedij hoteli dokazati, da je vsak, kdor predloženih klerikalnih (t. j. narodnih. Ur.) kandidatov ne voli, sovražnik slovenske narodnosti. Tega poslednjega mi nismo nikdar dokazovali. To je Schrey-Tagblattova „strankarska zavijača“, resnica pa nij. Mi smo namreč le hoteli dokazati, da oni uradniki, ki v sercu narodno mislijo, ki niso nehali biti Slovanje in ki niso postali še ščitonošci Nemcev in germansko-tyvtonskih skrivnih namenov, da oni uradniki smejo z nami voliti; mi smo hoteli dokazati iz ministrovih besedij, da taki hujšaki, kakor je dr. Schrey jeden, ki hoče da 5% priseljencev njegove nemške narodnosti vlada nad 95% domorodnih Slovencev, — da taki hujšaki ne smejo več uradnikom ali komu družemu pridigovati, da smo mi „staatsfeindlich“ in Bog ve kaj, če na glas povemo, da smo in hočemo biti Slovenci in Slovanje, naj bomo v katerem stanu koli je.

Schrey-Tagblatt pravi da smo mi Taaffejeve besede krivo citirali. Ali mi smo jih do besede preveli iz „Presse“ ustavovernega oficijoznega lista, neimevši še stenografičnega zapisnika. Zdaj leži tudi stenografični zapisnik one seje državnega zbora pred nami. In tu

beremo na strani 14.063 protokola od seje 5. aprila v Taaffejevem govoru te besede:

„Der Herr Abgeordnete aus Mähren hat mehrere Aeusserungen gemacht und erwähnt, dass durch das Vorgehen der Behörden, namentlich durch die Animosität, welche manche Beamte gegenüber der slavischen Nation hätten, das nationale Gefühl verletzt werde. Wenn dies wirklich geschehen sein sollte, so kann ich nur sagen, dass ich es auf das Lebhafteste bedauere und dass ich nach Möglichkeit dahin wirken werde, dass sich der Beamte vor Augen halte, dass es seine Pflicht und Schuldigkeit ist, gegenüber jeder in Oesterreich lebenden Nation — denn jede Nationalität, die in Oesterreich lebt und österreichisch ist, hat gleiche Rechte mit allen anderen in diesem Kaiserreiche lebenden Nationalitäten — in gleicher Weise zu verfahren und dass er seine Pflicht verletzt, wenn er irgend eine Animosität, sei es gegen die slavische, sei es gegen die deutsche Nationalität äussert.“

To so ministrove besede v originalu in po stenografskem zapisniku. Zdaj pa svoje in „Tagblattove“ bralce na pričo kličemo, kdo zavija: mi ali Schrey-Tagblatt?

Schrey je sam bal se, da bi ministrova beseda, naj uradniki nehajo kazati animoznost zoper slovansko narodnost, mogla vendar le upliv imeti. Zato je Schrey ne le poprijel se zopet žurnalistične polemike in zavijače, temuč predrznil se je celo v delokrog c. k. deželnega predsed-

nika poseči in na uradnike oni „ukaz“ spisati in razposlati, katerega smo mi prevčeranem v originalu priobčili na čelu svojega lista.

Sicer smo pričakovali v včerajšnji „Laib. Ztg.“ ali vsaj v „Tagbl.“ kacega pojasnila o tem famoznem Schreyjevem visocem kazinskem „erlassu“, ali nič nij bilo brati. Pa naj bode kakor hoče: mi smo preverjeni, da bode naša narodna stranka, ki je mučne in težke borbe vajena, pa nikoli prestrašena, doživela še časov, ko ne bodo ukazi iz kazine od Schreya na uradnike nič več upliva imeli. Vrč hodi po vodo, dokler se ne ubije.

Napad na ruskega carja

zanima ves svet zadnje dneve najbolj. Nemške novine pa tudi pri tej priliki ne morejo zakrivati svojega ljutega sovraštva do Rusov in Slovanov, in vpijejo, kakó je napada le kriv ruski absolutizem. Hitro so Nemci pozabili Hödela in Nobilinga, Pasananta in druge podobne Neruse. Napačno bi tudi ne bilo tem Nemeem, ko bi najprej pred nemškim pragom pometali, in še kje drugod za svobodo vseh govorili.

Iz Peterburga se o napadu javlja po telegrafu 16. aprila: Za sojenje napastnika bode se osnovalo najvišje kazensko sodišče. Prvo preiskavanje vodi senator Leontijev. Zločinec se imenuje Aleksander Soloviev in je bil učitelj v Toporezu (Pleskovu). Poročilo, da je hotel ostrupiti se, ko so ga prišli, nij resnično. Kri je pljuval le vsled tega, ker so ga ljudje topli, ki so ga po strelu na carja prišli.

Listek.

Skrilóvska modrost in „Píkin Jožek.“

(Konec.)

Píkin Jožek je rad prepéval tudi znano Ríbníško pésen „o konji“, ki ima te besede:

Potlej pride Mícina Píka,
Ino vsega konja prežmíka.

Ko je odpél „Mícina Píka“, vselej se je zaréžal, ter naglo, kakor vskokóma, z Ríbníškim glasom povedal: „tú je bilà moja mati in jaz sem njé ljúbi sin; zatú se imenújem Píkin.“

Ta človek je imel nekoliko slávce po svoje okolíni, da-si je bil krvavih očij in krmežljáv ter zamazan, časi tudi malo raztrgan, kakor vsak prosják. Ispod čela so se nánj ozirali samó žandarji, katerih je tedaj hodilo mnogo po deželi. Zato se mu je tudi jednóč náhódoma priétilo, da so ga v Ríbníco na odgón dali z odkazanim potom. Do

Ríbnice od tam je samó tri ure hodá, a on je potreboval tri tedne: vsako uro po teden dúj. Obrál je v tem časi Oblóke, menševsko zemljo, Círknico, in bog si védi, kod je še drugódlazil! Kadar napósled vender pride v Ríbnico demóv, — kaj so mu hoteli? Smijali so se gospóda po pisarnah, ker so védeli, koga imajo pred soboj.

Tak mož je bil po deželi razsejál našo pesen, katera se je imenovala „Skrilóvska modróst“, kakor bi vse zabavljanje letelo na sámó Skrilovíco, kar ne more biti, kajti Skrilovíca je sélšče, ki na holmi čepí nad „Dvorsko Vasjó“, ter ima zeló malo hiž, a biríca in žandarja nobenega ne. Vidimo, da je pesen te vasi imé nalašč podteknila, namesto drugih pravih imén. Tudi je na konci treba povedati, da pesen zdaj uže nij vsa taka, kakeršna je bila prvič; nje oča jo je nekaj popravil, kakor se kaže. To opomínam, da bi me kdo ne izkušal na laží staviti, ako mu je morebiti znana v svojem poprejšnjem lici.

Gospóda moja, poslušajmo zdaj sámó pesen, katero sem uže tólikrat imenoval.

Skrilóvska modróst.

Bilo je prerokováno,
Da tedáj gorjé vasém,
Ko gospodstvo v róke dano
Bode kmétiskim ljudém.

Zdaj prišli so taki časi
K nam za grehe od bogá:
Ta se za župana glási,
Ta se glási za možá.

Skrilovíca bodi priča,
Kar sem rekel, da je rés:
Tam je pol vasi biríca
In še pet žandarjev vmés.

Skrilovljáni so se zbrali
In zmenili se takó:
„Mí zdaj bodemo vladáli,
Tepli kmeta za uhó!“

„Perutnice smo razpéli,
Bóme, kakor ptíčji ród,
Vso deželo pód-se vzeli:
Jaz gospód in ti gospód!“

Car je odgovoril deputaciji dostojanstvenikov, ki so mu čestitali: svojo novo rešitev imam zahvaliti božji previdnosti, in vidim v njej odkaz, da je moje življenje domovini še potrebno, katerej bode on, car služil še svoja zadnja leta z do sedanjostjo ljubeznijo.

Samodržnih carjev, ki so govorili takó, da služijo domovini, nema svetovna zgodovina mnogo. Iz teh krepkih in pogumnih besedij je pa tudi videti, da se ruska razumna narodna družba od najvišjih do navadnih nižjih krogov ne hče dati strahovati malej predrenej druhal, ki le sovragom Rusije na veselje ruje po skrivnih rovih zgodnje revolucije in neplodnega nečega nihilizma.

Na ogovor maršala plemstva ruskega pak je, tako poroča drug telegram — rekel car, da hoče vrhu vsega in proti vsem dogodkom ostati na potu zakona, vendar predrz napadanj ga sili zoper svojo voljo izredne naredbe storiti, ne za sebe, nego za rusko družbo.

Napad bode torej imel najbrž baš protivne posledke od onih, katere so napadovci doseči hoteli. Daj Bog da bi ti nasledki zadeli le krivce ne pa tudi nedolžnih ljudij in poštenih idealistov.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 17. aprila.

Državni zbor menda že denes začne svoje zasedanje, zadnje svojega življenja, potem pridejo nove volitve. — Agitacije za te so se že začele. Na Češkem se mej Nemci baje dela nova „patriotična“ stranka, ki si je v program zapisala: varovanje pravic katoliške cerkve, protivljenje proti novej prisilnej šoli, razvoj ustave v tem smislu, da se delegacije okrepe in da državni zbor zadobi več pravic nasproti Ogorom; da se interesi kmetškega in obrtniškega ljudstva bolj varujejo; da se liharstvo (oderuhstvo) odpravi, a volilna pravica kmetom ugodneje izpremeni.

Uradna „Wiener Abendpost“ poroča, da je naš **cesar** precej, ko je dobil prvo vest o rešitvi ruskega carja, telegrafično čestital mu.

Vnanje države.

Iz **Rima** poroča telegraf: Papež je telegrafiral ruskemu carju čestitanje, ker se je rešil iz opasnosti.

Albanski poslaniki so odšli v Pariz. Oni terjajo, naj Albanija ali cela pri Turčiji ostane, ali pa cela h Grški pripade.

Iz **Carigrada** javlja „N. Fr. Pr.“, da

je Turčija imenovala Aleko pašo (Bogorides) za guvernerja vzhodnje Rumelije.

Sultan je telegrafično čestital ruskemu carju na rešitvi iz nevarnosti.

Da je nasvet mešane okupacije vzhodnje **Rumelije** popolnem propadel, poroča se tudi iz Anglije in angleški listi so zdaj iznašli, da to nij nič škoda.

Nemški cesar pride od 15. do 20. junija v Toplice na Češko.

Dopisi.

Iz Trsta 13. aprila. [Izv. dop.] Tema „Italijanissimi v Primorji“ nij in ne bode še kmalu do kraja razpravljen. Razvijanje močij svojih in strastij od fanatičnih pristašev takozvane „nerešene“ Italije se je pričelo še le. Deželni zbor tržaški je dobil sicer zdaj nekoliko drugačen obraz, nego ga je imel preje, progresovci tam notri ne bodo imeli prilike tako odločno protiaustrijsko politiko tirati, kot so jo doslej, ali ravno radi tega, ker so jim v ustavovernej korporaciji za njihove demonstracije in ljubkovanje z lačnimi potomci Romula onkraj Soče odvzeta tla, baš zaradi tega bodo napenjali vse svoje moči, da bodo na eni strani izgubljeno — na drugi nadomestili. Prilike za to pak se jim ne manjka, marveč jim je še prav ugodna, in razni odnošaji podpirajo celó njih nakane. Kaj je progresovcem na tem, če so v tržaškem zboru bili vrženi sè sedla? Računajoč na slabost materialno jim nasprotne stranke, nebržljivost vlade, mej tem ko sami pazé na vsako malenkost, ki bi jim mogla koristiti, posrečilo se jim bo morda čisto v deželnem zboru samem celó vajeti dobiti v roke. Če ne to, pak se jim odpira široko polje v tužnej Istri, kjer bodo sijajno lahko dokazali svojo moč.

Narod tu se ne zaveda svojega pokolenja. Živi v najubožnejših razmerah, v siromaščini, v odvisnosti od gospodarjev italijanissimov v lastnej zemlji, čuteč teško breme tujega nasilstva. Kdo mu pomaga, kdo se ga usmili? Skrbelo se nij nikdar, da bi se v narodu razvile njegove duševne sile, da bi mogel potem po svojem lastnem razsojevanju skrbeti tudi za oboljšanje svojega materialnega stanja. Mlačnost ter indiferentizem, to kraljuje tu, kjer bi trebalo najzavednejšega političnega življenja. Uzrokov, ki so to zakrivil, ne treba naštevati. Kaj pomaga čitalnica, kakor je na priliko v Šklednu, ako se pa narod, prosti narod zanjo ne briga. Prostak je odvisen od

naseljenih Italijanov in italijančičev, nanje je navezan, in paziti se mu je, da se jim ne zameri, da mu ostane vsaj ovsén kruh. Narodu primorskemu njegova narodnost nij mari, ne sme mu biti, drugače se mu srdi njegov doslej vedno protežirani gospodar, oholi Italijan.

In od dné do dné raste upliv italijanissimov mej primorskim narodom. Lahoni so imeli nezvezane roke, od višjih krogov se nij ničesa zoper njihovo prepariranje primorskega naroda za italijanskega moloha ukrenilo, od tod je tedaj prišlo, da so lahoni primorske Slované ustrašovali, da so ti postali sužniki lahomom, lastnikom zemljišča.

Tu sem mej prosti narod obračajo lahoni tedaj svoje oči, tu upajo doseči svoje namene in nadomestiti óno, kar so zgubili v tržaškem mestnem in deželnem zboru. In kdo vé, kaj potem, ako se tem ljudem ne ostavi njih rokodelstvo, kar se mora na vsak način zgoditi. Kako?

V prvi vrsti obuditi se mora v primorskem narodu samosvest. Da se to tem preje zgodi, na to delavati morajo one strani, ki so pri tem najbolj interesirane, ki bodo imele največ koristi. Ako vladi, koja mora uvideti, da se dogodjaji v Primorji dotikajo življenjskega interesa države, nijso znane vse óne razmere, ako je slabo podučena o pravem stanju primorskih Slovanov, tedaj naj zna, kaj da jej je takoj storiti. Na to pak naj pazno svoje oko obrne in pomaga narodu, ki stoji nepremakljivo trdno na braniku zoper državo izdajalno rovanje znane stranke v Primorji. Narod tu že instinktivno ne mara za pristaše te stranke, ali on ječi v nje okovih, odločno se jej ne more ustaviti, uže iz preje navedenih uzrokov ne. Ako tedaj vlada pomaga primorskim Slovenom, pospešuje prospeh Avstrije ter uničenje lahonske stranke progresovcev.

Ali tudi zavedni rodoljubi primorski si pridobijo lahko nepozabljivo ime. Njim se odpira široko polje, kjer si bodo nabrali lahko neveljivih zaslug. Narodnjaki, posebno vi učitelji in duhovniki v Primorji, vas pozivljemo, otmite rodni si narod, mej katerim živite, pogubne duševne tme. Prostak néma časa, da bi novine čital, čisto néma prilike, ali nadvladajo drugi uzroki, — podučite ga vi, kaj je pravo in kaj ne; vzbujajte vi v narodu oni čut, da se bode splošno pričel zavedati, da je Slovan, da je njegov najostudnejši sovrag óni sosed, ki ima od nekda uže znane, glasovite lastnosti. Kier in kadar morete, ob nedeljah, praznicah, zbirajte prosto ljudstvo, pripovedajte mu o zgodovini Primorja, o Avstriji in nje vladarjih, o Slovanih. Povejte ljudem, da so Slovani, da večina avstrijskega prebivalstva je slovenska, da neki tujci nas Slované hočejo iznaroditi, in da le pod vladarjem Habsburžanom more srečno in mirno živeti Avstrija, in preroditi se naše Primorje.

S takim de ovanjem od omenjenih stranij se bode zatrla v Istri vse, kar je slovenskemu prebivalstvu in ob enem avstrijskej državi v pogin od izdajalskih lahomov se ukanjalo.

Iz Dútovljan 16. aprila [Izviren dopis.] Tukajšnje starešinstvo občine Dútovlje je dné 30. marca t. l. enoglasno sklenilo slovesno obhajati srebrno poroko naših presvitlih vladarjev, cesarja in cesarice, in s tem pokazati zvestobo in udanost našo do preljubljene habsburške rodbine. Dnó 23. aprila ob 7. uri zvečer bode se zažgal velikansk kres

„Prvič pismo naredimo,
Da mi prve smo glavé,
Ter nikôgar ne ženimo,
Kdor ne orje pol zemljé.“

„Kôčarji, smolárji, pôsli
Nakoté nam kúp otrók:
Pásimo jih mí, njih ôsli,
In ob našem véčni bóg!“

„Drugič naj se to postavi:
Tí ne nosi, ni v rokâh,
Ni na plečih, ni na glavi,
H krstu baba ne v nečkâh!“

„Vóz in konje ti je vzeti,
Če po cépec greš v goró,
Če po sêno v senožéti
Ali v zelník po glavó!“

„Tretjič z ognjem se ne šáli,
Kuri v peči, ne po tléh;
Prasca ne smodi na tnali,
Z nožem lupi ga na méh!“

„Zúnaj ne peci korúna,
Répe, debeljâče nê;

Da ga raca vr/okljúna,
Kdor samó tabák zažgê!“

„Naj četrtič prepovêmo
Kje pobráti káko stvar;
Gôrje mu, o komer zvemo,
Bodi pôšten al' slepár!“

„Bodi móžik, bodi žena,
Bogatínec al' beráč:
Vže krivíca je stvorjéna,
Če pobereš gomb od hláči!“

„Zadôjič ukrenimo tudi,
Naj se ječa ogradí,
Da se notri vsak začúdi,
Kdor županov ne části.“

„Tamkaj bridko naj se postí
V kladi nepokornež trd;
Komur dneva nij zádosti,
Bodi osem dníj zaprt!“

„To vam je zapóved naša,
To Skrilóvska je modróst:
Starim kmetom nova kaša,
Zdrava kaša, trda kóst!“

Srobočân.

na hribu Žekancu, kateri kres bode dajal svoj žar daleč po adrijskem morju do meje laške dežele. V vasi pokanje možnarjev, in svirala bode domača slujoča godba cesarsko himno pred stanovanjem gospoda župana in c. kr. poštarja, in potem bo obhod z godbo po cellem selu. Dne 24. aprila na vse zgodaj pa obhodi godba selo, in prične spet pokanje možnarjev in zvonenje; potem ide starešinstvo skupaj do malega hribca, ki je zdaj imenovan Prelovec, in je izbran za pogozdenje. Ta hribec bode starešinstvo tisti dan prekrstilo v hribček za spomin srebrne cesarske poroke in bode imenovan od zdaj naprej Franc-Josipov hribček. Ob enem bode tudi starešinstvo samo se potrudilo tisti dan nekoliko drevescev posaditi v čast srebrne svatbe cesarske. — Po končanem delu pride starešinstvo skupaj, in gre ob 10. uri k slovesnej petej maši, katere se bode tudi šolska mladina udeležila. Popoldne bode skupni obed starešinstva, h kateremu bode tudi čestiti gospod duhovni Jarnij Brence, in drugi redoljubi povabljeni. Mej obedom vrstile se bodo napitnice na presvitlega cesarja in cesarico, in pela se bode cesarska himna, in potem primerne slovenske pesmi, pokanje možnarjev se bode nadaljevalo in obhod z godbo, vihrale bodo zastave cesarjeve in narodne po cellem selu, katero bode posebno praznično okinčano.

Iz radovljanskega okraja po četkom aprila. [Izv. dop.] Znani pregovor se glasi: „Človek se mora učiti do smrti“. Da ta izrek ne veže le nekatere stanove, temveč da se razteza čez stanove vsake vrste, to je samo ob sebi razumno. To reč razkladati denes nij sicer moj namen. Denes hočem o drugej stvari govoriti, in da preidem k svojej stvari precej naj bode dovolj besedij. Vedni t. j. dosmertni uk, kakor je zgoraj rečeno, potreben je vsem ljudem, tedaj tudi učiteljem. Res da se dandenes mora učiteljski pripravnik dobro truditi, da dospe do učitelja. Veliko potrebnih rečij se nauči v šoli, a marsikaj, kar pozneje pri podučevanju mladine potrebuje, pa tudi v šoli ne izve. Ako si na ta način pripravnik na pripravnični ne pridobi vseh vednostij, kar jih pozneje potrebuje, kje, na kak način in s čim si jih bo pa pozneje, ko šolo zapusti in svojih učiteljev več ne sliši, pridobival? Knjige, pedagogični in podučni časopisi, ti so mu dobrotniki, učitelji in pomoč v pozneje. Teh reči naj se toraj učitelj po prime, tu naj si išče pomoči, k tem naj se zateče v stiski. Knjige so knjige in te veljajo mnogo novcev. Kje si bode toraj odgojevalec knjig iskal? Vsako reč kupovati mu ne kaže zaradi prevelikih stroškov. Pomoč k temu imamo sicer par slovenskih pedagogičnih listov, a iz onih si učitelj ne more vsega pridobiti, česar želi; kajti časopisi, ko enkrat eno reč prinesejo, jo vdrugič ne več. In učitelj, kateri je te liste zapoznil, ne more si potem pomagati. Vprašajmo toraj naše nasprotnike, kaj hočemo storiti in kam se obrniti, ti nam bodo morebiti vedeli svetovati. Brž ko ne bi se onih nasvet sukal okoli kecega „družega zweigvereina“. Kaj? take družbe, taki shodi, to je pri nas nemogoče. Vprašate li zakaj? Lahko vsakemu hitro odgovorim. Beseđa z društvom „zweigverein“ je pri nas še bolj neznana, kot španske vasi. Pa bodi si, ko bi bilo nam tudi to znano, kaj bi nam koristilo, ker nimamo moči, katera bi ta „verein“ vodila, ga trosila in sejala mej narodnjake. Da pred povem, manjka nam gg. K. in T. iz

Notranjskega. Ko bi ta dva gospoda prišla in pripeljala saboj že dobro znanega preganjalca V., potem bi že morebiti poskušali trositi ljuliko med dobro seme. A mislim, da njih ljulika bi ne dobila dobre podlage in vetrovi bi pripihali in jo nazaj na srečno Notranjsko odveli, in vse Gorenjsko bi jim z založeno zaušnico srečno pot voščilo. S to rečjo tedaj nij nič.

Velevalo se je, da se mora v vsakem šolskem okraju ustanoviti okrajna učiteljska knjigarna. Ta bodi učiteljem v pomoč v takej zadevi. Znakazalo se je, kako se mora ustanoviti, kake reči si omisliti, da bode učiteljem res v brambo v vsakej okoliščini. Šolske bukvarne so torej odmenjene učiteljem svojega okraja pomagati.

Da so se take knjigarne povsod ustanovile, ne dvomim. Povsod tedaj in tudi pri nas. Kje in kako si pa take bukvarne dobivajo svoje knjige, je, kakor sem poizvedel, sem ter tja nekoliko drugače. V nekaterih okrajih so knjigarne podprte z učiteljskimi doneski, kateri vsled ukaza slav. ministerstva za uk in bogočastje od 15. grudnia 1871 šteje 2802 znašajo 1/4%, a v drugih okrajih pa tudi brez tega obstoje. Pri nas je prvo uvedeno, torej plačujemo knjigarni, nekateri več, nekateri manj, kakor ima kateri dohodek. Rekel sem, da plačujemo. Da plačujemo, a čemu in zakaj? je nam novincem čisto neznan. Čudno je res to! Več mesecev sem uže v tem okraju nastavljen, vsak mesec moram plačati za bukvarno, pa verjemite mi ali pa pustite, da še do sedaj ne vem kje je tista naša okrajna učiteljska knjigarna, še manj pa, kaj obseza. Rad bi si že kako knjigo izposodil, a obrniti se ne vem kam! Vprašam vas odbor-nike naše knjigarne: „Vam je li znan zgoraj omenjeni ministerski ukaz? So vam li znani njegovi §§? Li veste kaj zahteva šteje 5 pod B? Tukajšnja šola nij nova, je uže precej stara, a pri najbolj skrbnem preiskavanji in pregledovanji ne najdem mej šolskimi rečmi nikakoršnega prepisa vašega knjigarnega zapisnika. Tudi prirastka nij nikakoršnega dobiti.“

Domače stvari.

— († Peter Kozler.) Zopet je smrt pokosila jednega za slovenski narod zaslužnega moža. Izdatelj „slovenskega zemljevida“, mnogoletni odborak „slovenske Matice“ narodni deželni poslanec in namestnik deželnega glavarja, solastnik znane ljubljanske pivovarne, bivši notar, Peter Kozler, je predvčeranjem popoldne v 55. letu svoje starosti umrl po dolgej hudej bolezni. Bodi mu zemljica lahka in hvaležen spomin.

— (Volite v I. razreda v Ljubljani) je izpalo tudi nemškutarskej stranki na korist, katera je od 193 prišli glasov dobila jih 116. — Naših zopet mnogo nij bilo navolišče spraviti! Bojé se vlade, bojé se uradnikov, raznih ozirov in zvez itd. Tudi nij mej narodnimi volilci tega I. razreda še pravih agitatorjev dovolj, nemškutarji jih imajo baš tu največ. Težava je s tacimi ljudmi. Ali vstrajnosti je stranki treba! Če pomislimo tisoč letne zgodovine svojega naroda kaj hočemo hitrejšega prevrata pričakovati!

— (Za veliko javno serenado v Ljubljani) katero napravijo slovenski pevci pod vodstvom g. Vojteha Valente pred stanovanjem c. kr. dež. predsednika 23. aprila na čast srebrne poroke cesarjeve, oglasilo se je uže osemdeset slovenskih pevcev.

— (Čitalnica ljubljanska) napravi prihodnjo nedeljo, 20. t. m., sijajno veselico v spomin srebrne poroke Nj. veličanstev, katera se začne s pevanjem Haydnove „cesarske himne“; po njej govori gospá Franja Ravnikarjeva „slavnostni govor“, in potem se poje Bendelnov zbor s čveterospevom: „Svoji k svojim“. Po besedi se prične izborni bal.

— (Za kosilo ljubljanskim ubogim) je ljudska kuhinja dobila od baronice Rastern 20 gold., od neimenovane 5 gold., sicer pa je od družih dam nabranih bilo 113 goldinarjev, takó da bode 24. aprila moglo biti 500 mestnih ubozih s polnim kosilom zastoj pogostenih.

— (Iz Trsta) je odšel v Sarajevo za vladnega tajnika koncipist Fran Jelušič, narodnjak iz Kastva.

— (Iz Celja) se nam piše: V nedeljo 20. aprila napravi celjska čitalnica v dvorani pri „zlatem levu“ (Hotel goldenen Löwen) v spomin srebrne poroke Njiju. Veličanstev presv. cesarja in cesarice „pevski večer“ s sledečim programom: 1. Hayden: „Cesarska himna“, zbor; 2. Nedvčl: „Popotnik“, zbor; 3. Lisinski: „Prelja“, zbor; 4. Dr. G. Ipavec: „Savska“, zbor; 5. Nedvčl: „Rožica“, osmospev; 6. Kocijančič: „Oblačku“, zbor; 7. Mašek: „Pri zibeli“, čveterospev; 8. Lisinski: „Tuga“, bassolo s spremljevanjem glasovira; 9. Dr. B. Ipavec: „Domovini“, zbor; 10. pl. Zajc: „U boj“, zbor. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za osobo 40 kr. Čisti dohodek je namenjen podpornej zalogi celjske gimnazije. Kolikor se spominjamo, bo to prvič, ko bodo slovenski pevci v Celji izvan čitalničnih prostorov nastopili ter tu nosili pesni naše domovine pred večje občinstvo. Upati je, da bo ta prvi poskus našel mnogo-brojno občinstvo; upati je, da bodo bližnji Savinčanje pošteno število občinstva postavili. Saj se popeva zraven v korist po večjem Savinčanom-dijakom. Pelo se bo dobro, število pevcev bo 30. Pesni so skozi in skozi lepe. Torej na noge v nedeljo!

— (Od sv. Križa pri Ajdovščini) se nam piše: Šolska mladina dvorazrednice v sv. Križu pri Ajdovščini, praznovala bode slovesno dan srebrne poroke Njiju Veličanstev cesarja in cesarice, v ta namen napravila bode dne 20. t. m. ob 4 1/2 uri popoldne veselico s petjem, igro in deklamacijami.

— (Bovška narodna čitalnica) napravi besedo v nedeljo 20. t. m. v posebno proslavljenje srebrne poroke Nj. Veličanstev. Program je: 1. „Avstrijska himna“, poje zbor. 2. Slavnostni govor. 3. „Našim bratom“, poje zbor. 4. Deklamacija: „Sanje cesarja Rudolfa“. 5. „Spomin in up“, poje mešan zbor. 6. „To sem bil jaz“, šaloigra v 1 dejanji. 7. „Slovenska deklica“, poje mešan zbor. 8. Tom-bola. 9. „Himna za cesarjevo poroko“, poje zbor. Po besedi domača zabava po navadi. Vstopnina 20 kr. Sedež 10 kr. Ker je čisti dohodek namenjen ubogim bovškim šolarjem, sprejmejo se s hvaležnim srcem tudi večji doneski. Začetek besede ob 7. uri zvečer. K obilnej udeležbi najuljudneje vabi odbor.

— (Na Dunaj) gre prihodnjo sredo ob jedneji uri popoldne iz Ljubljane poseben železniški vlak, ki pelje ljudi k slovesnostim cesarjeve srebrne poroke; za tja in nazaj se plača v vozu 2. razreda le 18 gold., v 3. razredu pa 12 gold.

— (Odbor družbe kmetijske) je imel 10. t. m. posebno sejo, v kateri je bil

načrt pogodbe dodelan, po kateri je družbo kmetijsko volja sprejeti od c. kr. ministerstva kmetijstva ponujena jej opravila, katera je dosihmal opravljala posebna c. kr. deželna konjerejna komisija, a je zdaj odpravljena. Poročevalec tej zadevi je bil odbornik g. Mur-nik, z odbornikom g. Seunigom vred, udom bivše konjerejne komisije. Če slavno ministerstvo odobri načrtano pogodbo, je družbi kmetijski-ke zavarovana samostojnost v opravljanju, a je tudi obvarovana vsakoršnih lastnih troškov, dela pa bode dotični odbor precej imel s tem novim pravilom.

— (Za stavljenje koz) so za l. 1878 posebne nagrade dobili gg. ranocelniki: Valen-tin Vervar v Novem mestu 63 gld., Franc Finc v Ljubljani 52 gld., Anton Pavlin v Črnomlju 42 gld. Pohvaljeni so bili gg. ranocelniki Janžekovič z Vrhnike, Ruprecht iz Pre-voj in dr. Vavpotič iz Kamnika; dalje gg. župniki Zorec v Dobrničah, Prokelj v št. Lo-renci, Hofer v Čatežu in kaplan Zalokar v Mokronogu.

— (Iz Glamoča v Bosni) piše slo-vensk vojak „Novicam“ 14. apr.: Tretji bata-ljion našega polka še ta teden v Livno otide, in prideta na naše mesto le dve stotini tudi našega polka, in sicer 5. pa 6. Mestni po-veljnik livenski general Latterer je iz Livne otšel v Trst, in je poveljstvo izročil polkov-niku Prigerju. — Vreme imamo jako lepo, mnogo uže se dobi pomladanskih cvetic vseh vrst, in tudi lastavice so uže davno došle. Kmetijstvu je to vreme ugodno, in jeli so kmetovalci uže orati, in žito, ki se jim je po-delilo iz cesarskih žitnic, sejati. Nadejati se je to leto obilneje žetve nego pretečeno, ko je le malokdo sejal.

— (Primerne spomenike na sre-brno poroko Njiju Veličanstev) je izdalo tudi „Vrtevo uredništvo“. Ti spomeniki obsejajo na 4 straneh rodopis cesarske ro-dovine in vse bolj znamenite dogodke za življenje našega cesarja. Cena iztisku je 4 kr. in se naročujejo pri „Vrtevem uredništvu“ Lingarjeve ulice šte. 1. v Ljubljani.

— (Vol velikan), o katerem smo poročali, je bil oni teden zaklan. Mesá je imel 12 centov, loja blizu 2 centa. Pravijo, da je bilo mesó, s katerim je mesar Črne Ljubljancanom o velikonočnih praznikih po-stregel, jako okusno.

Razne vesti.

* (Ponarejeni srebrnigoldinarji.) Poročili smo uže oni dan, da se uže nahajajo osobito na Dunaji ponarejeni srebrni goldinarji od glaževine. Dunajske „Pressi“ se po-roča zopet, da je prišel predvčeranjem neki mlad mož v trafiko na Liechtensteinske cesti kupovat tobaka, ter dal takov ponarejeni gol-dinar. Prodajalka ga spusti kakor navadno vsacega, na kamenito pločo, in — srebrnik se je razpotil na dva dela. Mož jih je na to oba pobral, ter jo popihal. Goldinarji so iz-vrstno ponarejeni.

* (Vihar v Szegedinu.) Velikonočno soboto po noči je v Szegedinu bil tak vihar, da je veliko odrov pri novih zidanih podrl, les odnašal, šest ladij z živežem potopil, in povsod silno škodo naredil.

* (Samoumor s kanonom.) V Ko-mornu se je dne 8. t. m. neki vojak kanonir s kanonom — ustrelil. Ne da je straža kaj opazila, splazil se je k jednemu kanonu, po-stavil se predenj, in potem smodnik užgal. Ljudje so se bili hudo prestrašili tega stre-la, ne vedoč, kaj da se je zgodilo; šli so gledat, in našli samo še kose trupla vojakevega. Vzel

si je ta življenje za to, ker je bil kaznovan od svojih predstojnikov na 5 dni zapóra doma v sobi, in je menil, da ne bo zato mogel avan-zirati do častnika.

* (Čudna želja.) Nedavno je umrl v Zamošku na Štajerskem tamošnji posestnik Pulpach, star 90 let. V svojej oporoki, ki jo je spisal uže pred več leti, je izrekel željo, naj se mu tretji dan po njegovej smrti glava odreže in narobe položi v trugo. Kakor si je starec želel, tako se j tudi zgo-dilo: predno so ga zakopali, so mu odrezali glavo, in jo položili z obrazom navzdol v trugo

Umrl v Ljubljani.

V deželnej bolnici:

1. aprila: Jera Dolinar, gostovalka, 70 l., vsled oslabiljenja.
3. aprila: Filip Feminelo, delavec, 43 l., vsled vročnice.
4. aprila: Marjeta Česen, dekla, 50 l., vsled oslabiljenja. — Marja Sever, gostovalka, 73 l., vsled otekline. — Franjo Košenina, črevljar, 19 l., vsled gnojitve.
6. aprila: Marija Rovtar, gostovalka, 72 l., vsled oslabiljenja.
7. aprila: Ivan Jeras, sin tesarjev, 7 l., vsled tuberkuloze. — Henrik Vukotič, frizér, 33 l., vsled božjasti. — Jurij Vidmar, gostovalec, 67 l., vsled oslabiljenja. — Urša Vidmar, gostovalka, 63 l., vsled oslabiljenja.
9. aprila: Jurij Kramar, žbičar, 32 l., vsled od-toka krvi. — Ivan Svetlin, gostovalec, 62 l., vsled oslabiljenja. — Matevž L. trič, delavec, 22 l., vsled ognjoitve. — Marjeta Čopar, sirota, 80 l., vsled oslabiljenja.

Tuji.

17. aprila:

Pri Slonu: Bar. Rohrsch iz Novega mesta. — pl. Veter, Rack iz Gradca. — Valer iz Kočevja. — Otto iz Dunaja. — Kuralt iz Novega mesta. Pri Malim: Roller iz Dunaja. — Pugelj iz Maribora. — Glück iz Dunaja. — Jančigar iz Sta-rega trga. — Fuchs iz Dunaja.

Dunajska borza 17. aprila.

(izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	65 gld.	20	kr
Enotni drž. dolg v srebru . . .	65	80	
Zlata renta . . .	77	20	
1860 drž. posojilo . . .	119	—	
Akcije narodne banke . . .	808	—	
Kreditne akcijske . . .	247	25	
London . . .	117	25	
Srebro . . .	—	—	
Napol. . .	9	33 1/2	
C. kr. cekini . . .	5	54	
Državne marke . . .	57	55	

Tržne cene

v Ljubljani 16. aprila t. l.

Pšenica hektoliter 6 gld. 50 kr.; — reš 4 gld. 39 kr.; — ječmen 4 gld. 23 kr.; — oves 2 gld. 93 kr.; — ajda 4 gld. 39 kr.; — pros 4 gld. 71 kr.; — koruza 4 gld. 40 kr.; krompir 100 kilogramov 2 gld. 68 kr.; — fižol hektoliter 7 gl. — kr.; masla kilogram — gl. 92 kr.; — mast — gld. 68 kr.; — špeh trišen — gl. 50 kr.; — špeh povejen — gl. 60 kr.; — jajce po 13/4 kr.; — mleka liter 8 kr.; — govedjine kilogram 54 kr.; — teletnine 56 kr.; — svinjsko meso 50 kr.; — sena 100 kilogramov 1 gld. 78 kr. — slame 1 gold. 51 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 7 gold. 50 kr.; — mahka 5 gld. — kr.

Circus Sidoli

na cesarja Josipovem trgu. (158)

V petek 18. aprila ob 1/2 8 uri zvečer:

šaljiva predstava

na korist vseh clownov z motto: „Kedor se hoče smijati, naj pride v cirkus!“ Vdružit: *Mazepa*.

Málin

v trgu Reichenburgu s 4 kamni, kjer je zmirom dosti vode, se daje v najem. Natančneje se izve pri Mariji Bellefant v Reichenburgu. (154—1)

Za čiščenje in izboljšanje vina

najboljše, najhitreje in najcenejše sredstvo je prava francoska žolca.

To, kakor tudi prosti navod, kako se rabi, dobi se zmirom z osobnim ali poštnim naročilom pri A. Hartmannu v Ljubljani, v Luka Tav-čarjevej hiši. (108—6)

Vsemogočnemu gospodu je dopalo v nje-govih nezapodljivih sklepih, da je v večno domovje poklical denes popoldne ob 1. uri iz dolge in mučne bolezni preljubljenega so-proga in očeta, oziroma sina in brata, gospoda

Petra Kozlerja,

graščaka in posestnika fabrike, previdenega se sv. zakramenti za umirajoče, v 55. letu njegove starosti.

Sprevod bode v petek dne 18. t. m. po-poludne ob 5. uri iz graščine Leopoldsdruha na pokopališče pri sv. Krištofu, kjer se bode truplo umrlega dejalo v lastno rakev.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v raz-nih cerkvah. (159)

V Ljubljani, dne 16. aprila 1879.

Marija Kozler, roj. Zorman, soproga; Ivan in Peter, sina; Ema, Marija in Olga, hčere; Marija Kozler, mati; Ivan Kozler, dr. Josip Kozler, brata; Marija Obreza, roj. Kozler, sestra.

Mesto zdravnika

v Ribnici na Pohorju je za nadomestiti. Od občin dobi za zdravljenje ubozih 150 gold. Pro-silci, slovensčine zmožni, naj uložijo svoje prošnje do 15. maja t. l. pri občinskem predstojništvu v Ribnici, pošta Reifnigg Štajersko. (142—3y)

Epilepsijo (božjast)

zdravi pismeno specialni zdravnik dr. Killisch v Dresden-u (Neustadt). Naj-večje izkustvo, ker je zdravil uže v črez 11.000 slučajih. (156—1)

Slovenske knjige.

Pri uredništvu „Slovenskega Naroda“ se dobé in na pismeno željo tudi proti poštnemu povzetju pošiljajo naročevalcem sledeče slo-venske knjige:

1. „Doktor Zober“, originalen slo-vensk roman od J. Jurčiča. Cena 60 kr.
2. „Kalifornske povesti“ od Bret Harte-a. Cena 50 kr.
3. „Tugomer“, tragedija v 5. dejanjih. Spisal J. Jurčič. Cena 60 kr.
4. „Na žerinjah“, izviren roman. Spi-sal Janko Kršnič. Cena 60 kr.
5. „Župnik Wakefeldski“. Spisal Oliver Goldsmith. Iz angleščine poslovenil Janez Jesenko. Cena 1 gld.
6. „Mej dvema stoloma“, izviren roman. Spisal J. Jurčič. Cena 50 kr.
7. „Cvet in Sad“, izviren roman. Spi-sal J. Jurčič. Cena 80 kr.

Nove vozne liste

za železnice

prav po nizkej ceni priporoča

„Narodna tiskarna“ v Ljubljani.

V „Narodnej tiskarni“ v Ljubljani je izšlo in se dobiva:

Trije javni govori.

Govorili prof. Fr. Šuklje, Iv. Tavčar in prof. Fr. Wiesthaler v Ljubljanski čitalnici. 8° 9 pol. Cena 30 kr.

WASSERDICHTER
ZELTSTOPPE-REGENMÄNTEL
DECKTÜCHER
empfehl die
Wienerberg-Landgut-Fabriksniederlage
M. J. ELSINGER & SÖHNE WIEN.

Solide Firmen als Vertreter erwünscht.

(195—219)